

روزنامه

<div><div>📅</div><div><div>شنبه ۳ آذر ۱۴۰۳</div></div></div>
<div><div>📄</div><div><div>شماره ۴۲۸۶</div></div></div>
<div><div>🌐</div><div><div>FARHIKHTEGANDAILY.COM</div></div></div>
<div><div>🌐</div><div><div>FARHIKHTEGANONLINE</div></div></div>

روز

پیشنهادهایی برای مواجهه فعال با رویکرد اروپا و آمریکا در یک سال آینده

ایران با قطعنامه شورای

زهرا طیبی خبرنگارگروه نقد روز

«راه‌اندازی مجموعه‌ای از سانترفیوز‌های جدید و پیشرفته» اولین پاسخ ایران به قطعنامه شورای حکام بود. پنجشنبه ۲۱ نوامبر، شورای حکام بالاخره به قطعنامه پیشنهادی تروئیکای اروپایی علیه ایران رأی داد و ایران هم براساس آنچه که اعلام کرده بود، اقدامی متقابل را در واکنش به قطعنامه شورای حکام کلید زد. اگرچه انتشار قطعنامه منجر به ارسال پرونده ایران به شورای امنیت در مقطع فعلی نخواهد شد، اما در مقایسه با قطعنامه‌ای که شش ماه پیش توسط شورای حکام منتشر شده بود، مفاد قطعنامه تندتر بود البته در آرای اعضا تفاوت قابل توجهی رخ نداده است. نکته مهم‌تر اینکه قطعنامه بدون در نظرگرفتن گزارش آژانس منتشر شد. با توجه به این موارد اما ایران رفتاری برمیانی چهارچوب قوانین بین‌الملل اتخاذ کرده و ضمن اعلام پایبندی به تعامل سازنده برمیانی قواعد، واکنش متقابل به این رفتار نشان داده است.

عدم همکاری با آژانس؛ بهانه همیشگی قطعنامه‌های شورای حکام

در بخشی از بیانیه قرائت شده در شورای حکام که به پیشنهاد تروئیکای اروپا و آمریکا تنظیم شده، ایران به مانع‌تراشی در کار آژانس محکوم شده و گفته شده است: «به دلیل تعلیق اجزای پروتکل الحاقی و محرومیت آژانس از دسترسی تکمیلی به سایت‌ها، توانایی آژانس برای نظارت واطمینان از ماهیت صلح‌آمیز برنامه هسته‌ای ایران، به شدت تضعیف شده است.» شورای حکام در متن قطعنامه ادعاهای سیاسی‌که در اسنادی که توسط رژیم صهیونیستی ارائه شده و تکرار کرده و از ایران خواسته که توضیحاتی درخصوص ذرات اورانیوم با منشأ انسانی در دو مکان اعلام نشده ارائه دهد و آژانس را از مکان فعلی مواد هسته‌ای و یا تجهیزات آلوده مطلع کند. در بخشی از این قطعنامه همچنین به این موضوع اشاره شده‌که غنی‌سازی اورانیوم ایران، بیش از ۳۲ برابر از حدتعیین شده است. شورای حکام ایران را «به خاطر فاصله‌گرفتن بیشتر از تعهداتی که براساس برجام تعیین شده بود»، «مفسر تشدید بحران فعلی در برجام» خواند. فراهم کردن دسترسی بازرسان آژانس به مکان‌ها و مواد مورد نظر هم نکته دیگری بود که در متن قطعنامه به آن اشاره شده بود. (IAEA) به گروسی مأموریت داده‌تا بهار سال آینده، گزارش درخصوص سؤالات بی‌پاسخ مربوط به برنامه هسته‌ای ایران، ارائه دمد. قطعنامه ۲۱ نوامبر شورای حکام، دومین قطعنامه‌ای است که در شش ماه اخیر از جانب شورای حکام منتشر شده است. در بخشی از قطعنامه که در (۵ژوئن) منتشر شده بود، شورای حکام به لغو مجوز فعالیت برخی از بازرسان آژانس اشاره کرده و از ایران خواسته بود، «مانعتی از فعالیت چند بازرس ارشد آژانس را لغو کند». در ادامه همین رویکرد در قطعنامه ۲۱ نوامبر

تحلیل یاسر جبرائیلی از فرامتن قطعنامه اخیر

به ۳ دلیل نباید در تله مذاکره مجدد بیفتیم

شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی قطعنامه‌ای را تصویب کرد که در آن، بدون توجه به همکاری‌های ایران با آژانس، از تهران درخواست شده برای حل مسائل ادعایی پادمانی، اقدامات ضروری و فوری انجام دهد. این قطعنامه با ۱۹ رأی موافق، ۱۲ رأی متنع و ۳ رأی مخالف به تصویب شورای حکام رسید. این قطعنامه، ادعاهای سیاسی ریشه‌دار در اسناد جعلی رژیم صهیونیستی و منافقین در مورد چند مکان ادعایی را تکرار می‌کند و از ایران می‌خواهد توضیحات معتبر درباره ذرات اورانیوم با منشأ انسانی در مکان‌های اعلام‌نشده ارائه دهد و آژانس را از مکان فعلی مواد هسته‌ای یا تجهیزات آلوده مطلع کند. همچنین قطعنامه شورای حکام خواستار ارائه اطلاعات، اسناد و پاسخ‌های مورد نیاز آژانس و فراهم کردن دسترسی بازرسان به مکان‌ها و مواد مورد نظر شده است. برای تحلیل آنچه در این قطعنامه آمده با یاسر جبرائیلی، پژوهشگر سیاسی به گفت‌وگو پرداخته‌ایم.

درباره قطعنامه اخیر شورای حکام بگویید و اینکه دقیقاً دلیشان برای تصویب این قطعنامه چه بود؟

باوجود ادعای تیم مذاکره‌کننده ایرانی مبنی بر بسته شدن پرونده PMD یا ابعاد احتمالی نظامی برنامه هسته‌ای ایران در جریان برجام، در سال ۲۰۱۹ یعنی حدود چهارسال پس از برجام، ادعاهای جدیدی علیه ایران مطرح شد، ازجمله اینکه ایران تورقوآباد، میروان، ورامین و شیان فعالیت‌های هسته‌ای داشته‌اند که به آژانس اعلام نکرده‌اند، یعنی دقیقاً باگزشتم به مرداد ۱۳۸۱ که منافقین ادعا کردند ایران درحال ساخت تأسیسات غنی‌سازی در نطنز و اراک است و این‌ها را به آژانس اعلام نکرده است. داخل پرازنز عرض کنم این ادعاها در صورتی بود که ایران طبق توافق پادمانی خود، اصلاً لازمی به اعلام ساخت تأسیسات نداشت و صرفاً مکلف بود ۱۸۰ روز پیش از تزریق مواد به سانترفیوژها، موضوع را به آژانس گزارش کند. به هر صورت، جنجالی بین‌المللی به پا کردند که نهایتاً به قطعنامه‌های تحریمی شورای امنیت سازمان ملل و بعد از آن برجام ختم شد. الان نیز ادعاهای مشابهی مطرح کرده‌اند و می‌گویند ایران باید جواب

نیز به این موضوع اشاره شده بود که شورای حکام باید ایران را در قبال تعهدات قانونی‌اش پاسخگو کند و در ادامه نیز اشاره کرد: «ایران باید فوراً، به‌طور کامل و بدون ابهام با آژانس همکاری کند.»

چماق ارجاع پرونده ایران به شورای امنیت بالی‌سرایران؟

محتوای قطعنامه شورای حکام (۲۱ نوامبر) در مقایسه با قطعنامه (۵ژوئن) چند نکته اساسی دارد ازجمله اینکه متن قطعنامه تندتر شده است، در حالی که قطعنامه ۵ ژوئن تنها به‌گسترش همکاری با آژانس و بازگرداندن بازرسانی که مجوز آن‌ها لغو شده، اشاره دارد. قطعنامه این بار ادعاهای برمیانی گزارش و اسناد رژیم صهیونیستی و ادعاها در مورد فعالیت هسته‌ای در ۲ مکان اعلام‌نشده و تکرار کرده است. این قطعنامه همچنین از ایران خواسته‌غنی‌سازی خود را کاهش دهد و به‌اجرای پروتکل الحاقی بازرگردد. نکته مهم‌تر اینکه تا اکتبر ۲۰۲۵ به مدیرکل آژانس مأموریت داده گزارشی درخصوص ابهامات مطرح‌شده در قطعنامه ارائه کند. فارغ از ادبیات تند شورای حکام، در متن قطعنامه به وضوح ردپای سیاسی‌کاری علیه ایران به چشم می‌خورد. اسناد و گزارش‌های جعلی ادعایی صهیونیست‌ها، تا تأکید بر این گزاره که ایران با آژانس همکاری لازم راندارد در حالی که پیش از به‌رای گذاشتن قطعنامه ابعاد سفر مدیرکل آژانس مشخص بود و محکوم کردن ایران به خاطر ایجاد بحران در توافق برجام در حالی که ایران به خاطر خروج آمریکا از برجام و بدعهدی اروپایی‌ها توافق‌خات خود را در برجام کاهش داد، اثبات می‌کند این گزارش بیش از آنکه برمیانی، استنادات دقیق و واقعی باشد، رنگ و بویی سیاسی‌کاری دارد تا همچنان چماق «ارجاع پرونده ایران به شورای امنیت» و بازگرداندن قطعنامه‌ها علیه ایران را بالای سر ایران نگه دارد.

گزارش مثبت گروسی هم در قطعنامه تأثیرگذار نبود

حضور گروسی در تهران در جز دیدار با مقامات ایرانی و نشست خبری جنجالی اودر تهران با حضور اسامی، اتفاق قابل توجه دیگری به داشت و آن هم بازدید گروسی برای اولین بار از سایت هسته‌ای ایران در نطنز و فردو بود، امری که یک پیام مهم برای آژانس داشت و آن هم اینکه ایران مبنای همکاری با آژانس را دارد. مدیرکل آژانس هم بعد از بازگشت از تهران و در نشست خبری که در وین برگزار شد، جدای از اینکه اشاره کرد که گفت‌وگوها با ایران سازنده بود، به این موضوع هم اشاره کرد که ایران گفته سطح ذخایر را در ۶۰ درصد متوقف می‌کند و «این اولین باری است که ایران گفته سطح ذخایر را در این سطح متوقف می‌کند.» گروسی در ادامه هم به ادعای وجود نیروگاه اتمی در پارچین اشاره کرد و گفت: «اطلاعاتی نداریم که تأیید کند در پارچین تأسیسات هسته‌ای وجود دارد.» با نگاه به صحبت‌های مدیرکل آژانس می‌توان این گزاره مورد تأکید قرار داد که سفر گروسی به تهران مثبت بوده و گفت‌وگوهای مثبتی نیز مطرح شده اما نکته مهم ماچرا اینجاست که نتیجه سفر گروسی به تهران و بازخوردی که سفر به همراه داشته و حتی اشاره مدیرکل آژانس به اینکه ایران پذیرفته ذخایر غنی‌سازی خود را در ۶۰ درصد متوقف کند، نشان از

چراغ‌سبز برای ایران همکاری با آژانس دارد. اما درست برمیانی آنچه نماینده‌ه ایران در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نیز به آن اشاره کرد: «قطعنامه بدون توجه به نتایج سفر مدیرکل و نقشه‌راه مورد توافق بامدیرکل صادر شده است.» موضوعی که نشان می‌دهد، تصمیم شورای حکام اساساً برای افزایش فشار بر ایران صورت گرفته و در این مسیر گزارش آژانس نیز تغییری در انتشارش به‌همراه نداشت. گزارش مثبت گروسی برخلاف قطعنامه تند شورای حکام رالبته می‌توان در این چهارچوب تحلیل کرد که همچنان کانال همکاری آژانس با ایران باز بماند و همکاری‌ها متوقف نشود.

آرای شورای حکام در ۲۱ نوامبر تفاوت چندانی با قطعنامه در ۵ ژوئن نداشت

در قطعنامه شورای حکام میزان آرای موافق و مخالف به این قطعنامه با قطعنامه پیشین تفاوت چندانی نداشت. روز پنجشنبه در محل برگزاری نشست شورای حکام در وین از مجموع ۳۵ عضو مشور شورای حکام، ۱۹ کشور آمریکا، انگلیس، فرانسه، آلمان، اسپانیا، آرژانتین، استرالیا، بلژیک، اکرادور، اوکراین، کانادا، گرجستان، ژاپن، کره جنوبی، مراکش، ایتالیا، لوگزامبورگ، هلند و پاراگوئه، رأی مثبت، ۱۲ کشور (آفریقای جنوبی، هند، پاکستان، اندونزی، برزیل، غنا، تایلند، الجزایر، ارمنستان، بنگلادش، کلمبیا و مصر) رأی متنع و ۳ کشور (چین، روسیه و یورکینا،فاسو) هم رأی مخالف دادند. در نگاه به قطعنامه‌ای که شش ماه پیش از جانب شورای حکام منتشر شده بود، این میزان رأی تغییر قابل توجهی نداشته است. در جریان رأی‌گیری قطعنامه در ۵ ژوئن، ۲۰ کشور رأی موافق، ۲ کشور (چین و روسیه) رأی مخالف، ۱۲ کشور نیز رأی ممتنع دادند. پیش از این در جریان قطعنامه‌ای که در خرداد ۱۴۰۱ در شورای حکام به رأی گذاشته شد و ایران به عدم همکاری با آژانس محکوم شد، قطعنامه با ۳۰ رأی موافق، ۲ مخالف (روسیه و چین)، ۳ رأی متنع (هند، لیبی، پاکستان) به تصویب رسید و این نشان می‌داد فضای شورای حکام به‌مراتب به نسبت به روز پنجشنبه ضد ایرانی‌تر بود. این امر نشان می‌دهد قطعنامه ضد ایرانی اخیر به نسبت گذشته با قطعیت تصویب نشده که دلپش را می‌توان در تهدید ایران به واکنش متقابل، تماس‌های های دیپلماتیک و گزارش نسبتاً مثبت آژانس جست‌وجو کرد.

گازدهی به ۱۷۴ سانترفیوژو فعال‌سازی بال B فردو؛ بخشی از گزینه‌های ایران برای پاسخ به اقدام حکام

صدور قطعنامه شورای حکام و تشدید فشارهای بین‌المللی علیه ایران، هیچ زمان بدون واکنش و پاسخ ایران نبوده است. ایران در پاسخ به انتشار قطعنامه در خرداد ماه، دوربین‌های فریادمانی «دستگاه اندازه‌گیری بر خط سطح غناOLEM و فلوئتر آژانس» را قطع کرد. در این دوره هم مقامات ایران به گروسی که حامل پیام انتشار پیش‌نویس قطعنامه علیه ایران بود، صراحتاً گفتند «در صورت انتشار بیانیه علیه ایران، ایران نیز اقدام متقابل انجام خواهد داد.» ازجمله گزینه‌هایی که ایران برای اقدام متقابل به انتشار قطعنامه شورای حکام روی میز گذاشته بود، «تولید

قبل مجدداً اعمال نشوند.» یعنی چه؟ یعنی اگر عضوی از برجام مدعی نقض فاحش این موافقتنامه شد،از طریق مکانیسم ماشه، قطعنامه‌های قبلی مجدداً اعمال شد، دیگر بحث انقضای قطعنامه ۲۲۳۱ منتهی است.

احیای قطعنامه‌های تحریمی شورای امنیت چه اهمیتی دارد؟

ما به هیچ‌وجه نباید در تله مذاکره مجدد برای جلوگیری از فعال شدن مکانیسم ماشه و احیای قطعنامه‌های تحریمی شورای امنیت بیفتیم. به سه دلیل؛ دلیل نخست این است که تحریم‌های شورای امنیت سازمان در در مقایسه با تحریم‌های آمریکا تقریباً هیچ به‌شمار می‌روند. وقتی آمریکا از برجام خارج فسده و تمام تحریم‌های خود را بازگردانده و وقتی اتحادیه اروپا پس از احیای تحریم‌های آمریکا به این تحریم‌ها پایبند بوده و به هیچ‌یک از وعده‌های خود مبنی بر ضمانت بهره‌مند شدن ایران از برجام بدون آمریکا عمل نکرده، احیای تحریم‌های شورای امنیت تغییری در وضعیت تحریمی ایران ایجاد نخواهد کرد. دلیل دوم، تغییر نظم جهانی و افول جایگاه شورای امنیت سازمان ملل است. چنانکه بن رادز در شماره تابستان سال جاری فارن افرز به درستی نوشت نظم قبلی جهان دیگر وجود خارجی ندارد. هرچند جلسات و مقررات و نهادها سرچراچبانشاند، اما نهادهای اصلی نظم لیبرال مانند شورای امنیت و سازمان تجارت جهانی و… به دلیل اختلاف نظر اساسی اعضا، زمین‌گیرند. یکی از شواهد بی‌اعتبار شدن جایگاه شورای امنیت سازمان ملل که مرتبط با سیاست خارجی ایران است، عضویت ما در سازمان شانگهای است. این سازمان در اجلاس ۲۰۱۰ خود در تاشکند تصویب کرده بودند که اگر کشوری تحت تحریم شورای امنیت سازمان ملل باشد، نمی‌تواند به عضویت این سازمان درآید. ایران تحت تحریم قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت است و به عضویت شانگهای نیز درآمده است. در قضیه بریکس برخی کشورها تلاش کردند شرط پذیرش عضو جدید، تحریم نبودن توسط شورای امنیت باشد که نهایتاً کشته‌اند و ایران باز پایبند تحت تحریم ۲۲۳۱ است، به عضویت بریکس درآمد. دلیل سوم این است که تاکنون طی دومرحله، برخی تحریم‌های تسلیحاتی ایران که توسط شورای امنیت وضع شده بود، برداشته شدند. یک بار در سال پنجم برجام یعنی مهر ۱۳۹۹ که بخشی از تحریم‌ها برداشته شد و روحانی درجلسه هیئت دولت اعلام کرد

ایران با قطعنامه شورای حکام چه کند؟

اورانیوم فلزی« است که پیش از این وزمانی که آژانس انرژی اتمی اعلام کرد «در تولید اورانیوم فلزی پیشرفت داشتیم»، واکنش‌های تندی را در میان اروپاییان به همراه داشته است؛ چراکه تولید آن را یکی از فناوری‌های لازم برای تولید سلاح هسته‌ای می‌دانستند. تجهیز سالن B فردو نیز ازجمله مواردی است که می‌تواند در دستورکار ایران باشد. پیش از این ایران بعد از انتشار قطعنامه شورای حکام، در خرداد ۱۴۰۳ این سالن را به سانترفیوژهای IR۶ که ۹ برابر نسل اول سانترفیوژها توان دارد، تجهیز کرد و حالا احتمال می‌رود ایران بهره‌برداری از این سالن را آغاز کند. گازدهی به ماشین‌های پیشرفته سانترفیوژها نیز گزینه دیگری است که ایران می‌تواند در پاسخ متقابل انجام دهد و احتمالاً گازدهی به ۱۷۴ سانترفیوژی پیشرفته در دستورکار قرار دارد. بعد از انتشار قطعنامه رئیس سازمان انرژی اتمی صراحتاً گزینه سوم را اجرایی کرد و دستور به «راه‌اندازی مجموعه‌ای از سانترفیوژهای پیشرفته» داد. آژانس انرژی اتمی و وزارت خارجه بعد از انتشار قطعنامه، بیانیه‌ای در واکنش به آن منتشر کردند. در بخشی از این بیانیه ضمن محکوم کردن انتشار قطعنامه علیه ایران، به این موضوع اشاره شده است که رویکرد شورای حکام «سیاست زده»، «غیرواقع‌بینانه» و «مخرب فضای مثبت ایجاد شده است و «تفاهم‌های حاصل از آن را مخدوش می‌کند، در پایان نیز به این موضوع اشاره شده است: «ایران آماده تعامل سازنده برمیبنای اصول و موازین حقوق بین‌المللی است و سیاست‌اصولی، صیانت از حقوق و منافع ملت و توسعه برنامه هسته‌ای صلح‌آمیز را با جدیت ادامه خواهد داد.» ایران ضمن ابراز و اجرای این موضوع که پاسخ قطعی به اقدام شورای حکام نشان خواهد داد، همچنین اعلام کرد به دنبال تعامل و حل اختلافات برمیبنای قواعد و اصول بین‌المللی است.

اروپایی‌ها به فکرحل بحران اوکراین و تسهیل اقدامات علیه برنامه هسته‌ای ایران

یکی از علل انتشار قطعنامه علیه ایران، نزدیک شدن به سال دهم برجام و موعد خروج ایران از ذیل فصل هفتم منشور سازمان ملل و عادی‌سازی پرونده هسته‌ای ایران است. به‌نظر می‌رسد تروئیکاه به دنبال جمع‌آوری پرونده و اطلاعات علیه ایران برای ارجاع پرونده به شورای امنیت و بازگرداندن قطعنامه‌های سازمان ملل علیه ایران است که البته انتشار قطعنامه شورای حکام در شرایط فعلی نمی‌تواند منجر به ارجاع پرونده ایران به شورای امنیت شود و این موضوع بسته به گزارش مدیرکل آژانس در خصوص برنامه هسته‌ای علیه ایران است. بخش زیادی از انتشار قطعنامه را می‌توان ناشی از سیاسی‌کاری اروپایی‌ها دانست. کمتر از دو ماه دیگر، ترامپ به کاخ سفید می‌رود و از آنجا که نگرانی جدی در خصوص عدم حمایت مالی ترامپ از جنگ اوکراین وجود دارد، این احتمال می‌رود که اروپایی‌ها با افزایش و تشدید فشار به دنبال امتیاز دادن به ترامپ هستند تا همچنان از حمایت مالی او و برخوردار بمانند. جدای از این افزایش فشار به برنامه هسته‌ای ایران، با هدف تسهیل انجام اقدامات علیه برنامه هسته‌ای نیز گزاره دیگری است که می‌تواند در صدور قطعنامه علیه ایران مؤثر باشد.

از امروز می‌توانیم هر سلاحی می‌توانیم بخیریم و بفروشیم! یک بار هم در سال هشتم برجام یعنی مهر ۱۴۰۲ برخی تحریم‌های موشکی لغو شد. آن زمان هم رسانه‌ها نوشتند که میوه برجام چیده شد. اما واقعیت همان است که عرض کردم، چون تحریم‌های تسلیحاتی آمریکا و اروپا سر جای خودند، این برداشته شدن تحریم‌ها طبق برجام، تغییری در وضعیت تحریمی ایران ایجاد نکرد. عرض آخر اینکه مبادا این جنجالی که بر سر قطعنامه آژانس راه افتاده و احتمالاً با فعال شدن مکانیسم ماشه تشدید شود، ما را دچار خطای محاسباتی کند و دوباره دیپلماسی التماسی را برای رفع تحریم‌ها آغاز کنیم.

در دوره روحانی، کشور با معطل امضای برجام بود یا معطل اجزای برجام یا معطل احیای برجام. این تجربه کفایت می‌کند و ایران باید اولاً برنامه‌های اقتصادی خود را فارغ از تحریم‌های آمریکا پیش ببرد و ثانیاً در اکتبر ۲۰۲۵ یعنی مهر ۱۴۰۴ محدودیت‌های قطعنامه ۲۲۳۱ را پایان یافته تلقی کند و برنامه هسته‌ای خود را توسعه دهد؛ چه مکانیسم ماشه اجرا شود و چه نشود. توجه کنیم نظم بین‌المللی تغییر کرده است؛ نظمی که شورای امنیت در رأس آن بود دیگر وجود خارجی ندارد. امروز آشکار شده تحریم‌هایی که به بهانه جلوگیری از دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای علیه ما وضع شد، درواقع تحریم‌هایی برای جلوگیری از دستیابی ایران به دانش هسته‌ای بوده است. شاهد بزرگ این مدعا، تحریم‌هایی است که آمریکا علیه چین در زمینه نیمه‌هادی‌ها و ریزپردازنده‌ها وضع کرده است. جنگ، جنگ فناوری است. هر کشوری که درطول تاریخ در رقابت‌های بین‌المللی در صدر قرار گرفته، در فناوری‌های عصر خود برتری داشته است. ما تنها باید در دانش هسته‌ای بوده است. برتری بیابیم، باید توجه کنیم امروز دیگر ابتدای قرن بیست و یکم نیست. به همان دلیلی که سراغ دانش هسته‌ای رفتیم و سرمایه‌گذاری قابل توجهی روی آن کردیم، باید به سمت فناوری‌های نوین به ویژه ریزپردازنده‌ها و نیمه‌هادی‌ها برویم و جزء کشورهای پیشرو باشیم. در همین مسیر، باید منتظر باشیم به همان دلیلی که در قضیه هسته‌ای مقابل مان سنگ اندازی شد، اینجا هم با تحریم و سنگ‌اندازی و خرابکاری مواجه شویم. این‌ها واقعیت‌های جهان ماست. نگاه‌های فانتزی و آرمان‌گرایانه به محیط بین‌الملل، به خسارات محضی نظیر برجام ختم می‌شود. از این تجربه گرانبها درس بگیریم و از یک سوراخ، دوبار گزیده نشویم.

نیز به‌شمار می‌آید. اعلام رسمی و اعمال عملیاتی پایان محدودیت‌های برجامی از سوی ایران، می‌تواند با رونمایی از نسل جدید سانترفیوژها و ارتقای سطح غنی‌سازی کشورمان به بالاتر از ۶۰ درصد ذیل NPT باشد، یعنی ایران به دنبال خروج از این معاهده یا قطع همکاری با آژانس نیست، اما به دلیل اقدامات غیرقانونی طرف مقابل، نیازی به ادامه راهبرد همکاری‌ها و ادوالباتنه نمی‌بیند و خواهان برخورداری کامل از امتیازات عضویت در بیمان منع‌گسترش سلاح‌های هسته‌ای-غنی‌سازی کامل- است. این راهبرد می‌تواند مسیر تعامل درآینده را با حفظ منافع ملی ایران باز بگذارد.

آنجا اهمیت مضاعف پیدا می‌کند که در ماه‌های اخیر، تهران شاهد اقدامات ضد ایرانی گسترده‌ای نظیر تحریم صنعت هوابی و صنعت کشتیرانی از سوی طرف اروپایی بوده است. در چنین وضعیتی، هیچ دلیل و مبنایی برای ادامه وضعیت سابق وجود ندارد و ایران تعهدی به اجرای تعهدات فریادمانی نخواهد داشت. تأکید تهران بر این است که از این به بعد صرفاً به عنوان عضو عادی NPT همکاری با آژانس خواهد پرداخت، ضمن اینکه دست کشورمان برای پیگیری حقوقی منافع ملی را باز می‌گذارد و مانع از بهانه‌جویی جدید غربی‌ها برای اعمال فشار می‌شود، اقدام متقابل و متوازی نسبت به نقض پیمان اروپایی‌ها

وظایف خود بود و انتظار رفت از مزایای آن- مثلاً غنی‌سازی بدون محدودیت تا ۹۹ درصد- نیز بهره‌مند می‌باشد. بااین حال و طبق مفاد برجام، محدودیت‌های گسترده‌ای بر بخش‌های مختلف صنعت هسته‌ای کشورمان- از غنی‌سازی تا بازرسی؛ از آب‌سنگین تا واردات تجهیزات- اعمال شد. بهانه پذیرش این محدودیت‌ها خود، فرآیندهای و فریادمانی از سوی ایران، بهره‌مندی از امتیازاتی نظیر تعلیق برخی تحریم‌ها بود. در سال‌های اخیر و پس از عدم انجام تعهدات طرف غربی، عملاً پذیرش هرگونه محدودیت برجامی و فریادمانی از سوی ایران معنایی ندارد. این مسأله

آنجا اهمیت مضاعف پیدا می‌کند که در ماه‌های اخیر، تهران شاهد اقدامات ضد ایرانی گسترده‌ای نظیر تحریم صنعت هوابی و صنعت کشتیرانی از سوی طرف اروپایی بوده است. در چنین وضعیتی، هیچ دلیل و مبنایی برای ادامه وضعیت سابق وجود ندارد و ایران تعهدی به اجرای تعهدات فریادمانی نخواهد داشت. تأکید تهران بر این است که از این به بعد صرفاً به عنوان عضو عادی NPT همکاری با آژانس خواهد پرداخت، ضمن اینکه دست کشورمان برای پیگیری حقوقی منافع ملی را باز می‌گذارد و مانع از بهانه‌جویی جدید غربی‌ها برای اعمال فشار می‌شود، اقدام متقابل و متوازی نسبت به نقض پیمان اروپایی‌ها

آنجا اهمیت مضاعف پیدا می‌کند که در ماه‌های اخیر، تهران شاهد اقدامات ضد ایرانی گسترده‌ای نظیر تحریم صنعت هوابی و صنعت کشتیرانی از سوی طرف اروپایی بوده است. در چنین وضعیتی، هیچ دلیل و مبنایی برای ادامه وضعیت سابق وجود ندارد و ایران تعهدی به اجرای تعهدات فریادمانی نخواهد داشت. تأکید تهران بر این است که از این به بعد صرفاً به عنوان عضو عادی NPT همکاری با آژانس خواهد پرداخت، ضمن اینکه دست کشورمان برای پیگیری حقوقی منافع ملی را باز می‌گذارد و مانع از بهانه‌جویی جدید غربی‌ها برای اعمال فشار می‌شود، اقدام متقابل و متوازی نسبت به نقض پیمان اروپایی‌ها

ادامه از صفحه ۱

پاسخ به این سؤوال می‌تواند با یک پیشنهاد عملیاتی همراه باشد. یکی از ایرادهای بنیادین برجام که در همان زمان امضا هم مورد توجه کارشناسان قرار داشت، «استثنا شدن ایران در میان اعضای NPT» بود، یعنی مذاکره‌کنندگان وقت متعهد شدند ایران تا زمانی که مدت‌زمان اجرای توافق هسته‌ای به پایان نرسیده، با محدودیت‌هایی فراتر از آنچه در پیمان منع‌گسترش سلاح‌های هسته‌ای مطرح شده مواجه باشد. این مسأله از اساس دچار ایراد است؛ چراکه ایران به عنوان یک عضو رسمی آژانس که پیمان NPT را پذیرفته، مشغول انجام

ادامه از صفحه ۱

پاسخ به این سؤوال می‌تواند با یک پیشنهاد عملیاتی همراه باشد. یکی از ایرادهای بنیادین برجام که در همان زمان امضا هم مورد توجه کارشناسان قرار داشت، «استثنا شدن ایران در میان اعضای NPT» بود، یعنی مذاکره‌کنندگان وقت متعهد شدند ایران تا زمانی که مدت‌زمان اجرای توافق هسته‌ای به پایان نرسیده، با محدودیت‌هایی فراتر از آنچه در پیمان منع‌گسترش سلاح‌های هسته‌ای مطرح شده مواجه باشد. این مسأله از اساس دچار ایراد است؛ چراکه ایران به عنوان یک عضو رسمی آژانس که پیمان NPT را پذیرفته، مشغول انجام

آنجا اهمیت مضاعف پیدا می‌کند که در ماه‌های اخیر، تهران شاهد اقدامات ضد ایرانی گسترده‌ای نظیر تحریم صنعت هوابی و صنعت کشتیرانی از سوی طرف اروپایی بوده است. در چنین وضعیتی، هیچ دلیل و مبنایی برای ادامه وضعیت سابق وجود ندارد و ایران تعهدی به اجرای تعهدات فریادمانی نخواهد داشت. تأکید تهران بر این است که از این به بعد صرفاً به عنوان عضو عادی NPT همکاری با آژانس خواهد پرداخت، ضمن اینکه دست کشورمان برای پیگیری حقوقی منافع ملی را باز می‌گذارد و مانع از بهانه‌جویی جدید غربی‌ها برای اعمال فشار می‌شود، اقدام متقابل و متوازی نسبت به نقض پیمان اروپایی‌ها